

AZ ERŐSZAKOS JELLEGŰ SZEXUÁLIS BŰNCSELEKMÉNYEK SZABÁLYOZÁSA, VALAMINT AZ ELKÖVETŐK KEZELÉSÉNEK KÉRDÉSE

Absztrakt

Az utóbbi években mind hazai, mind nemzetközi szinten egyre nagyobb figyelmet kapnak a szexuális jellegű bűncselekmények, amelyekkel szemben a társadalom részéről erősen elutasító hozzáállás figyelhető meg. Jelen bűncselekményi kategóriák vonatkozásában azonban nem csupán a büntetendő cselekmény, hanem a sértetti oldal, illetve az elkövetők társadalomba való visszailleszkedése - vagy annak megengedhetősége - is vizsgálándó. Ennek okán tanulmányomban a vonatkozó bűncselekmények szabályozása mellett az elkövetői oldal vizsgálatára helyezem a hangsúlyt.

Kulcsszavak: szexuális erőszak, szexuális cselekmény, elkövetők kezelése

BEVEZETŐ GONDOLATOK

Szexuális bűncselekmények valamennyi korban léteztek, annak megítélése azonban, hogy mely szexuális viselkedés engedélyezett és melyik tilalmazott, az koronként és kultúránként változó volt. Ezt igazolhatja többek között a – ma is széles körben, inkább politikai megfontolásból tárgyalt – homoszexualitás kérdése, de gondolhatunk itt akár a házasságon belüli szexualitásra is. Az azonban bizonyosan megállapítható, hogy az e téren megjelenő erőszak régóta tilalmazott: már László király is rendelkezett róla, és akkoriban az ilyen bűncselekmények az emberöléssel azonos súllyal bírtak, így az elkövetőket is hasonló büntetésekkel sújtották: „Valaki hajadon lányon vagy asszonyon, egyik faluból a másikba menő útjában erőszakot teszen, úgy bánja meg, mintha embert ölt volna.”¹³⁹

Véleményem szerint a jelen korban egyre hangsúlyosabbá válnak az ilyen jellegű cselekmények, habár sajnálatos módon még mindig túl nagy a látencia a kérdésben. A híreket nézve talán azt gondolhatjuk, hogy az elkövetések száma növekvő tendenciát mutat, de ez csupán a gyorsabb, gördülékenyebb információáramlásnak köszönhető, valamint a téma iránti magas fokú társadalmi érdeklődésnek. A statisztikákat elemezve azonban láthatjuk, hogy évről évre megközelítőleg ugyanakkora arányú az elkövetések száma, az azonban riasztó adat lehet, hogy – az Országos Kriminológiai Intézet által végzett kutatás eredményei alapján – 100 esetből átlagosan csupán 4 kerül a hatóságok látószögébe.

1. A KORÁBBI SZABÁLYOZÁSSAL KAPCSOLATOS PROBLÉMÁK

Korábbi Büntető Törvénykönyveink a mai rendelkezésekhez képest némiképp eltérően szabályozták a nemi élet elleni, valamint a nemi erkölcs elleni bűncselekményeket, ezen eltérések közül azonban nem csupán a bűncselekmények felosztása volt jelentős. Megdöbbentő lehet, hogy a passzív alanyiság tekintetében a férfiak egészen az 1997. évi LXXIII. törvény hatályba lépéséig ki voltak zárva, addig ugyanis a szóban forgó bűncselekmények esetén nem beszélhettünk férfi sértettéről.¹⁴⁰

További problémát jelentett a házastársak közötti elkövetés kérdése. A fent említett törvény a tekintetben is újnak minősült, hogy ugyan a korábbi törvénykönyvek a házasságon belüli erőszakot nem büntették, ez már megteremtette a bűncselekmény megvalósulásának lehetőségét ilyen tekintetben is. Több ellenérv is megjelent, azonban egy sem adhat okot arra, hogy a házastársak közötti elkövetés ne legyen büntetendő. Egyesek azzal érveltek, hogy egy büntetőeljárás sok esetben nagyobb érdeksérelemmel járó beavatkozás egy család életébe, mint maga az erőszak. A családi élet szentségére hivatkozni azonban ilyen esetben nem egészen helytálló, így ez az érv könnyen cáfolható, hiszen a bűncselekmény megvalósulása alapjaiban rányomja a bélyegét a családi életre. Emellett az is erős érvként merült fel, hogy az érdeksérelem azért nem jelenik meg,

¹³⁹ Nagy Gyula (szerk.): *Corpus Iuris Hungarici – Magyar Törvénytár*, 1000-1526. évi törvénycikk, 1899, Budapest, 61. A nemi erőszak szabályozásának történetéről, lásd: Fehér László – Virág György: A nemi erőszak büntetőjogi szabályozása, in *Állam és Jogtudomány*, 2006/1. szám, 31-53.

¹⁴⁰ Tóth Áron László: A nemi erkölcs elleni erőszakos bűncselekmények hatályos szabályozásával kapcsolatos néhány problémáról, in *Iustum Aequum Salutare III*, 2007/4. szám, 242-243.

mert az egymással házasságban élők esetén olyan felek között kerül sor az erőszakra, akik egymás számára nem idegenek, sőt, a nő olyasvalakivel kerül szexuális kapcsolatba, akivel azt amúgy is megtenné házastársi kötelezettségeiből adódóan. A szabályozás ellen kardoskodók jellemzően az ilyen cselekmények alacsony számával is érveltek, azonban ez sem helytálló, hiszen a látencia mértéke e tekintetben sem elhanyagolható, és attól, hogy egy bűncselekményi kategóriában látszólag kevés az elkövetések száma, a szabályok megteremtése semmiképp sem mellőzhető.

Mindezek miatt különösen fontos volt a szabályozás bizonyos szintű átalakítása, amelyre több nemzetközi dokumentum is alapot adott, melyek a teljesség igénye nélkül a következők:

- Az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomása tárgyában, New Yorkban, 1950. év március 21. napján kelt nemzetközi egyezmény,
- Az Európai Parlament 2011. április 5-i állásfoglalása a nők elleni erőszakkal szembeni fellépést célzó, új uniós politikai keret prioritásairól és körvonalairól (2010/2209(INI)),
- A nőkkel szembeni erőszak és a családon belüli erőszak megelőzéséről és leküzdéséről szóló Egyezmény (Isztambuli Egyezmény),
- A Miniszterek Bizottságának R (2002) 5. sz. ajánlása a tagállamok felé a nőknek az erőszakkal szembeni védelméről.

2. SZEXUÁLIS CSELEKMÉNY FOGALMA

A bűncselekmények törvényi tényállásának megértéséhez fontos definiálni a szexuális cselekmény fogalmát, amely mind a Btk. keretein belül, mind pedig a Kúria döntéseiben meghatározásra került

A Btk. definíciója szerint szexuális cselekmény „a közönség és minden súlyosan szeméremsertő cselekmény, amely a nemi vágy felkeltésére, fenntartására vagy kielégítésére alkalmas, vagy arra irányul”¹⁴¹

A Kúria BH 2018.240. számú döntésében kifejtette, hogy „bár a sértett nemi szervének megérintése nem történt meg, ellenben a terhelti cselekmény folyamatát tekintve a sértett intim szférájába fokozatosan, kitarthatóan, egyre jobban beavatkozó terhelti magatartás nyilvánvalóan a nemi vágy felkeltésére irányult, ilyen körülmények közepette a sértett mellének megsimogatása súlyosan szeméremsertőnek tekintendő, azt bagatellizálni nem lehet.”¹⁴²

Bfv.II.119/2017/11. számú döntésében pedig kimondta, hogy „a tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorú sértettek csekély élettapasztalatukból a sorsukat irányító felnőttkori cselekményeiket alapvetően kötelezően elfogadó helyzetükből és az ellenállás lehetetlenségéből, vagy korlátozottságából fakadóan, vitát nem tűrően nem lehet egy kiskorú sérelmére végrehajtott cselekményt a felnőttkoriak közötti cselekvősséggel azonosan értékelni. Ami a felnőttkoriak tekintetében a szexualitás terén nem tekinthető súlyosan szeméremsertőnek, az más értékelést igényel a kiskorúakat illetően. A szeméremsertő cselekmény súlyossága tehát relatív fogalom, és eltérő életkorban eltérő értékelést igényel.”¹⁴³

Mindezek alapján láthatjuk, hogy esetenként eltérően kell értelmezni az elkövető által megvalósított cselekményt, hiszen annak súlya a körülmények elemzéséből állapítható meg. Ilyen körülmény lehet akár a sértett és elkövető közötti viszony, a sértett életkora, de természetesen az elkövető szándéka is, amellet, hogy az adott cselekmény beleegyezésen alapult vagy sem. A beleegyezés kardinális kérdés a bűncselekmény megvalósulása szempontjából, hiszen az - a gyermekkorú sértett beleegyezése kivételével - önmagában kizárja a bűncselekmény megvalósulásának lehetőségét. Ennek meghatározó volta miatt valamennyi elkövető azzal védekezik, hogy az aktusra a sértett beleegyezésével került sor (vagy legalábbis az vélelmezhető volt), vagy pedig, hogy a sértett kifejezetten nem tiltakozott ellene.

3. A NEMI ÉLET ÉS A NEMI ERKÖLCS ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK RENDSZERE A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYVBEN

Jelenlegi Büntető Törvénykönyvünk: a 2012. évi C. törvény XIX. fejezetében szabályozza a nemi élet elleni és nemi erkölcs elleni bűncselekményeket, melyek az alábbiak:

- Szexuális erőszak
- Szexuális kényszerítés

¹⁴¹ Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 459.§ (1) bekezdés 27. pont.

¹⁴² Kúria, BH 2018.240.

¹⁴³ Kúria, Bfv.II.119/2017/11.

- Szexuális visszaélés
- Vérfertőzés
- Kerítés
- Prostitúció elősegítése
- Kitartottság
- Gyermekprostituáció kihasználása
- Gyermekpornográfia
- Szeméremsértés

Tanulmányom szempontjából az erőszakos jellegű szexuális bűncselekmények bírnak relevanciával, tehát a szexuális erőszak és a szexuális kényszerítés, így ezek bemutatására kívánok kitérni.

A szexuális kényszerítés kapcsán a Btk. 196.§ így fogalmaz:

„(1) Aki mást szexuális cselekményre vagy annak eltűrésére kényszerít, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a szexuális kényszerítést

a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,

b) a hozzátartozója, vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, illetve a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve követi el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a szexuális kényszerítést tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el.”¹⁴⁴

Habár a Btk. nem nevesíti, a szexuális kényszerítés olyan tipikus elkövetési módokkal valósulhat meg, mint:

- fenyegetés, amely nem közvetlen,
- élet vagy testi épség elleni fenyegetés,
- vis compulsiva.

Ha azonban ezek az elkövetési módok már közvetlen fenyegetésként, élet, illetve testi épség elleni fenyegetésként, valamint akaratot bénító erőszakként jelennek meg, ott már átlépünk egy másik bűncselekmény tényállásába:

„(1) Szexuális erőszakot követ el, és büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki

a) a szexuális kényszerítést erőszakkal, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel követi el,

b) más védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotát szexuális cselekményre használja fel.

(2) Szexuális erőszakot követ el az is, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel büntetendő, aki tizenkettedik életévét be nem töltött személlyel szexuális cselekményt végez vagy végeztet.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el,

b) az elkövető a hozzátartozója, vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése, illetve egyéb módon a hatalma vagy befolyása alatt álló személy sérelmére követi el, vagy

c) azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen követik el.

(4) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő,

a) * aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

aa) az (1) bekezdésben meghatározott módon,

ab) a (3) bekezdés b) pontjában meghatározott sértett sérelmére, vagy

ac) a (3) bekezdés c) pontjában meghatározott módon követi el, vagy

b) ha a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekmény a (3) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.

(4a) A büntetés öt évtől húsz évig terjedő szabadságvesztés, ha a (4) bekezdés a) pont aa) alpontjában meghatározott bűncselekmény a (4) bekezdés a) pont ab) vagy ac) alpontja szerint is minősül.

(5) Aki szexuális erőszak elkövetéséhez szükséges vagy azt könnyítő feltételeket biztosítja, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”¹⁴⁵

Ahogy az (1) bekezdésből kiolvashatjuk, a szexuális erőszak tényállása felöleli a szexuális kényszerítést.

¹⁴⁴ Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény, 196.§ (1)-(3) bekezdés.

¹⁴⁵ Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 197.§.

Az említett bűncselekmények kapcsán kijelenthetjük, hogy jogi tárgyuk a nemi élet szabadsága, valamint, hogy ezek a deliktumok a passzív alany beleegyezésének hiányában valósulnak meg, aki – ahogy tettes is - bárki lehet.

Mindkét bűncselekményi tényállás központi eleme a „szexuális cselekmény”, amelyet a fentiekben határoztam meg. Az elkövetési módok szintjén az erőszakon és fenyegetésen túl a szexuális erőszak kiegészül a védekezésre, illetve akarattylévitásra képtelen személy szexuális cselekményre történő felhasználásával, valamint annak tizenkettedik életévet be nem töltött személlyel való végzésével, végeztetésével.

Minősített eseteket mindkét esetben a sértett életkora, valamint az elkövető és a sértett között fennálló viszony alapozhat meg. Ennek megfelelően szexuális kényszerítés minősített esetéért felel az, aki tizennyolcadik életévet be nem töltött személy sérelmére, valamint, ha hozzátartozója vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, illetve a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyásolási viszonyával visszaélve valósítja meg a delictumot. (Egyéb hatalmi/befolyási viszonyra példaként szolgálhat a munkajogi alá-fölérendeltség.) Ezen bűncselekmény tekintetében további súlyosító körülményt jelent a sértett tizennegyedik életév alatti életkora.

Az előzőekben meghatározottak a szexuális erőszak tényállásában is minősítő körülményként jelennek meg, valamint kiegészülnek az „azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen követik el” fordulattal. Hasonló büntetési tételt állapított meg a jogalkotó arra nézve is, aki tizenkettedik életévet be nem töltött személlyel szexuális cselekményt végez vagy végeztet. Ennél súlyosabb, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés a büntetése annak, aki a tizennyolcadik életévet be nem töltött személy sérelmére történő elkövetést hozzátartozója vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, illetve a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyásolási viszonyával visszaélve, vagy ha azt azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen követik el. Látható, hogy mind a minősített esetek, mind az elkövetési magatartás és mód viszonylatában megjelenik bizonyos hasonlóság a két bűncselekmény között, a különbségek azonban jelentősek.

Fontos eltérés továbbá az áldozatok szempontjából, hogy míg a szexuális kényszerítés magánindítványra üldözendő, addig a szexuális erőszak – annak súlyosabb volta miatt – már hivatalból üldözendő.

Szexuális erőszak és a szexuális kényszerítés egymással látszólagos alaki halmazatban állhatnak, rendbeliségük a sértettek számához igazodik.

Pár évvel ezelőtt került a győri bíróságok látószögébe az az eset, amelynél mind a szexuális erőszak, mind a kényszerítés kérdése felmerült. A tényállás szerint a vádlott élettársa testvérenek kiskorú gyermekéhez közeledett a törvény által nem megengedett módon. Az elkövetés időpontjában a vádlott megkérte a sértettet, hogy menjen be hozzá a konyhába, majd őt hátulról magához húzta, átkarolta, benyúlt a sértett alsóneműje alá és simogatni kezdte a fenekét, közben a nyakát megpuszította, illetve mellét megfogta. Rokonuk ekkor lépett be a helyiségbe, rákiabált a vádlottra, aki ennek következtében abbahagyta az addigi magatartást (sértett azonban a nyomozás során előadta, hogy nem ez volt az első ilyen alkalom, korábban többször is tanúsított vele szemben ilyen magatartást a vádlott).

A pszichológus szakértői vizsgálatok alapján a vádlott szexuális beállítottsága heteroszexuális, nála a szexualitás vonatkozásában frusztrációt, kisebbségi érzést jeleztek a tesztek. A szakértő kiemelte továbbá, hogy a szexuális jellegű bűncselekmények esetében hasonló szexuális beállítottság és viselkedés tapasztalható, illetőleg nem állapítható meg vele kapcsolatban az elmeműködés olyan kóros állapota, amely korlátozta/képtelenné tette volna arra, hogy cselekménye következményeit felismerje és hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjen. A kiskorú sértett vonatkozásában megállapításra került, hogy a sérelmére elkövetett cselekmény benne visszatetszést keltett, értelme pedig azt fogta fel, hogy ami vele történt, az nem helyénvaló dolog. A vizsgálatok alapján a szexualitással kapcsolatos fogalom szintje életkorának megfelelő.

A magánindítványban a Btk. 197.§ (2) bekezdésében foglalt fordulatra hivatkoztak („Szexuális erőszakot követ el az is, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel büntetendő, aki tizenkettedik életévet be nem töltött személlyel szexuális cselekményt végez vagy végeztet.”). Az elsőfokon eljáró bíróság rámutatott a Btk. 459.§ 27. pontjában kifejtett szexuális cselekmény fogalomra, amely a közönségesen túl a súlyosan szeméremszérintő cselekményeket foglalja magába. A korábban hasonló tényállást mérlegelő bíróság nem látta súlyosan szeméremszérintő cselekménynek a tizenkettedik életévet be nem töltött személy megcsókolását (BH2007.108), vagy a kiskorút magához szorító, őt szájon csókoló és a mellét megfogó vádlott cselekményét (BH193.216). A bíróság továbbá megállapította, hogy a vádlott magatartása a sértett női becsülete ellen intézett szeméremszérintő, a sértett testének célzatos érintésében megnyilvánuló cselekedetként értékelhető (BH 1206). Mindezek alapján az eljáró bíróság a terheltet nem szexuális erőszak büntetése, hanem 1 rendbeli, Btk. 227. § (2) bekezdése szerint meghatározott, az (1) bekezdés szerint minősülő és büntetendő becsületsértés vétségéért marasztalta.

A másodfokú bíróság értékelése során felvetette, hogy a tényállásban meghatározott cselekmény jellege inkább a szexuális kényszerítés szintjét üti meg, azonban az azért nem a Btk. 196.§ (3) bekezdés szerint minősül, mert 12 év alatti a sértett, aki akaratnyilvánításra képtelennek tekintendő. Indokolásában arra is kitért, hogy a vádlott által tanúsított magatartás igenis súlyosan szeméremsértő magatartásnak minősül, hiszen a sértettet közvetlen testi kontaktusba vonta több alkalommal is, ez pedig nem irányulhat semmi másra, csak a nemi vágy felkeltésére saját magában és a kiskorúban. Látható tehát, hogy a bűncselekmény meghatározása során kiemelt jelentőséggel bír a szeméremsértő cselekmény értékelése.

4. AZ ELKÖVETŐK KEZELÉSE

Az elmúlt években látványosan megnövekedett a szexuális bűncselekményekkel kapcsolatos információáramlás és érdeklődés. Fontos megemlíteni, hogy az ilyen cselekményt megvalósító elkövetőkkel szemben a társadalom többi tagja részéről megjelenő negatív diszkrimináció, kirekesztés, sőt, adott esetben fizikai agresszió gyakori jelenség. Ez az elutasító magatartás nem csupán a hétköznapi életben, hanem a büntetés-végrehajtás keretei között is megnyilvánul: amellet, hogy az elkövető letölti a bíróság által kiszabott büntetést, a fogvatartott társai további büntetésekben részesítik.

Az Egyesült Államokban készült dokumentumfilmekből hallhatunk arról, hogy az ott hatályos jog előírja a szexuális jellegű bűncselekmények elkövetőinek nyilvános adatbázisba történő felvételét, amely minden állampolgár számára elérhető.¹⁴⁶ Hazánkban ugyan ilyen életre szóló különbségtételről nem beszélhetünk, mégis tapasztalható bizonyos mértékű megkülönböztetés a büntetés-végrehajtás során az elkövetőkkel szemben.

A 2013. évi CCXL. törvény 132.§ kimondja, hogy a szexuális jellegű bűncselekmények elkövetői tekintetében vizsgálni kell a visszaesési kockázatot, valamint annak valószínűségét csökkentő foglalkozáson való részvételét kell megszervezni, biztosítani. Fontos kiemelni, hogy a szexuális jellegű bűncselekmények egyes kategóriáinál különböző kezelésre lehet szükség, hiszen a szexuális zavarok is három különböző alcsoportra oszthatók¹⁴⁷:

- szexuális diszfunkciók
- paraphiliák
- nemi identitás zavarok

Ezen szexuális zavarok kialakulásához sokféle tényező hozzájárulhat, így például a korábbi szexuális traumák - amikor az elkövető maga is áldozat volt -, önértékelési zavarok, korlátozó nevelés, vagy az érzelmi viszonyok zavarai.

A kezelési programba való csatlakozást megelőzően a pszichológus vizsgálja a bevonás lehetőségét. Ha a szükséges feltételek fennállnak, akkor 10 napon belül felkeresik és tájékoztatják a program céljáról, majd nyilatkoztatják arról, hogy kíván-e részt venni a kezelésen. A program minimális időtartama 8 hónap, maximális ideje 10 hónap. A részvételhez szükséges feltételeknek együttesen kell fennállniuk, ezek a 71/2020. (XII.18.) BVOP utasítás értelmében a következők:

- „írásbeli nyilatkozatban vállalja az intenzív programban való részvételt és az ehhez kapcsolódó elhelyezési feltételeket;
- a bűncselekmény elkövetéséért legalább részlegesen képes felelősséget vállalni;
- motivációja a programban való részvételre megfelelő;
- esetében a csoportmunkát súlyosan nehezítő vagy kizáró pszichopatológia nem diagnosztizálható;
- intellektuális színvonala a csoportmunkára alkalmassá teszi;
- egészségügyi szempontból a csoportba helyezésre alkalmas;
- a magyar nyelvet legalább társalgási szinten ismeri és használja szóban és írásban”¹⁴⁸

Ha a terhelt nem kéri a programba való bevonását - vagy ha nem állnak fenn a speciális részlegben való elhelyezés feltételei -, úgy egy 10 alkalmas foglalkozássorozaton való részvétel lehetőségét kell számára

¹⁴⁶ Az adatbázis itt érhető el: <https://www.fbi.gov/scams-and-safety/sex-offender-registry>

¹⁴⁷ A börtönpszichológia fogalma, elhelyezése, a börtönpszichológus tevékenysége a mai magyar büntetés-végrehajtásban, 56., elérhető: https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/BV-pszichologia_RSZervezo_2020.pdf, letöltve: 2021. 03.19.

¹⁴⁸ 71/2020. (XII.18.) BVOP utasítás a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövetők visszaesési valószínűségének csökkentésére irányuló feladatok végrehajtásáról, 12. pont.

biztosítani, valamint állapot-és visszaesési kockázati szintfelmérésen kell részt vennie. A foglalkozásokon olyan feladatokon dolgoznak, amelyek segítik többek között:

- a bűnelkövetői viselkedés kontrollálását,
- az agresszív érzelmek nyílt és elfogadható kifejezését,
- az énkép javítását,
- felelősségteljesebb magatartás kifejlesztését, és
- a konfliktuskezelést, erőszakmentes kommunikációt.

A szexuális jellegű bűncselekmények elkövetői számára nem csupán a társadalomba való visszailleszkedés miatt lehet fontos a büntetés-végrehajtás keretein belül megvalósuló kezelés, hanem azért is, mert jellemzően ezen bűncselekményi kategória elkövetői körében jellemző leginkább az öngyilkosságra való hajlam. Ezt az általuk elkövetett cselekmények súlya, a szégyenérzet, de a BV intézet falain belüli kitaszítottság is indokolhatja. A szexuális bűnelkövetők közül is azok részesülnek a leginkább megkülönböztetett bánásmódban, akik családon belül, illetve fiatalkorúak ellen követték el a bűncselekményeket. Az ilyen elítéltek között pszichológusok minden ötödiknél megállapították az öngyilkosságra való hajlamot, amely természetesen nem minden esetben vonja magával az életük tényleges kioltását.

FORRÁSJEGYZÉK

- [1] FEHÉR LÁSZLÓ – VIRÁG GYÖRGY: A nemi erőszak büntetőjogi szabályozása, in *Állam és Jogtudomány*, 2006/1. szám
- [2] NAGY GYULA (szerk.): *Corpus Iuris Hungarici – Magyar Törvénytár*, 1000-1526. évi törvények, 1899, Budapest
- [3] TÓTH ÁRON LÁSZLÓ: A nemi erkölcs elleni erőszakos bűncselekmények hatályos szabályozásával kapcsolatos néhány problémáról, in *Iustum Aequum Salutare III*, 2007/4.szám
- [4] Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény
- [5] 71/2020. (XII.18.) BVOP utasítás a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövetők visszaesési valószínűségének csökkentésére irányuló feladatok végrehajtásáról
- [6] Kúria, BH 2018.240
- [7] Kúria, Bfv.II.119/2017/11
- [8] <https://www.fbi.gov/scams-and-safety/sex-offender-registry>
- [9] A börtönpszichológia fogalma, elhelyezése, a börtönpszichológus tevékenysége a mai magyar büntetés-végrehajtásban, 56., elérhető: https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/BV-pszichologia_RSZervezo_2020.pdf, letöltve: 2021. 03.19.

